

"Tri godine poslije: Irak -rat, teror i mir"

Irak je jedna od najstarijih država i civilizacija. U drevnom Iraku, ili kako Mezopotamiji, kako se nekad zvao, razvile su se Asirska i Babilonska kultura i civilizaciju. Po tlu Mezopotamije je hodalo najviše drevnih filozofa, naučnika, pjesnika, ali i Božjih poslanika. Postoje materijalni dokazi da se je prvi Božji poslanik Abraham, odnosno Ibrahim, rodio i prohodao u Iraku (njegov grob je danas u Palestini -Hebron).

U Mezopotamiji se pojavio prvi pisani zakonik, poznat kao Hamurabijev zakonik. To je skup na kamenu zapisanih pravila-zakona koji reguliraju odnose među ljudima, a prvi je bio onaj poznati, oko za oko, zub za zub.

Kasnije je Irak bio dio Perzijske imperije, da bi Arapi-Muslimani u sedmom vijeku preuzeli Irak, čime je počela nova faza njegove povijesti.

Bagdad je bio 6. stoljeća prijestolnica svijeta

U Iraku se za vrijeme Abasida razvila najveća i najrazvijenija civilizacija u ono doba. Bagdad je bio cijelih 6 vjekova prijestolnica svijeta, a Bagdadski univerzitet je bio najslavniji i najveći. Prevodilo se cijelo grčko filozofsko i naučno naslijeđe, nastala su u tadašnjem Bagdadu najveća naučna dostignuća u svim granama, od prirodnih nauka do filozofije, poezije.

Bagdad je, kako povjesničari kažu, imao više javnih kupatila nego ijedan grad kasnije. Tada je Bagdad imao milijun stanovnika, što je u ono doba bio najveći grad na planeti. Ali, bio je i najurednije, o čemu i danas postoje tragovi, ali na žalost samo tragovi.

U tadašnjem Bagdadu, u desetom stoljeću na primjer, bile su najrazvijenije vinske poeme i pjesme. Postojale su ulice pjesnika, gdje su pjesnici provodili dane recitirajući, a noći opijajući se i družeći. Ta ulica koji se i dan danas zove Abu Nuas, je veliki priobalni bulevar na Tigrisu, a do dan danas, bar do ovog rata, bilo je mjesto gdje su posjetioци Bagdada svaki dan i noć mogli čuti i družiti se sa pjesnicima, čuti recitale i muziku.

Irak je u 13. vijeku pao pod Tatare, koji su grubo srušili Bagdad i zapalili biblioteke, bacali knjige u Tigris. Kasniji Irak je pao pod Otomansku imperiju sve do početka dvadesetog stoljeća, gdje su ga Englezi jedno vrijeme kolonizirali. Ponovnu nezavisnosti su uspostavili 1924. godine, kao monarhija pod vodstvom kralja Faisala, da bi njegov unuk, kralj Faisal II, bio ubijen u vojnom udaru 14. jula 1958., kada su generali lijeve orijentacije preuzeli vlast. Kasnije, 17. jula 1968., socijalistička partija Baas preuzela je vlast vojnim udarom.

Početak Sadam Huseina

Tada se prvi put pojavio Sadam Husein kao potpredsjednik; imao je image mladog, progresivnog, a prije svega pristupačnog, direktnog i skromnog političara, potpuno atipičan za jednu socijalističku partijsku elitu kakvi su bili Basisti, koji su htjeli čas kopirati Egipatskog predsjednika Nasera, čas sovjetski model vladavine.

Sadam Husein, kao potpredsjednik je marljivo radio čitavih deset godina, da bi na kraju preuzeo vlast i primorao predsjednika Hasana Bakera da ostavku. Nakon toga je odmah skinuo sve maske i počeo jedan agresivan i krvavi obračun sa svim njegovim oponentima, u svojoj partiji i u opoziciji. Zaposjeo je apsolutnu vlast, kakva je poznat samo za vrijeme Jozefa Staljina. I partija i sistem su bili njemu u službi.

On jeste razvio veliku infrastrukturu, gradio je putove, otvorio fabrike i razvijao privredu na svim nivoima. Standard života je podigao kao nikada do tada, ali je apsolutna vladavina kod njega proizvela da izgubi kontakt sa realnošću. Poveo je nepotrebnii rat sa Iranom, potpomognut od zapadnih sila i mnogih režima na Bliskom istoku, jer je tada Iranski režim Imama Homeinija bio prijetnja državama regije. Homeini je otvoreno govorio o izvozu modela Iranske narodne revolucije u regiju, a govorio je o jedinstvu muslimana, što je bio opasno ne samo za zapadne interese, nego i za postojeće režime, većinom nedemokratske.

Sadam je u borbi protiv Homeinija imao potpunu podršku Zapada, ali i većeg dijela arapskog islamskog svijeta.

Sadam je iskoristio tu podršku da bi razvio svoj program naoružavanja i organizirao državnu upravu i administraciju tokom rata tako da svaki posjetilac Iraka u to vrijeme nije niti osjetio da živi u zemlji koja je u ratu.

No Sadamove ambicije su bile veće, iznenada je poslao trupe u Kuvajt 2. augusta 1990., pod izgovorom da je Kuvajt nekada bilo administrativni dio iračke teritorije. Poslao je u Kuvajt skoro pola milijuna vojnika. Sadam je tada imao blizu pet milijuna ljudi pod oružjem, 3 milijuna regularne vojske, plus jedan milijuna specijalnih jedinice pod nazivom Republikanska garda. Uz to, jedan milijun narodne odbrane, odnosno rezervnih snaga. To je predstavljalo četvrtinu stanovništva. Naravno pod oružjem su bili i muškarci i žene, stari i mladi.

Poznato je da je njegova vojska bila izbačena iz Kuvajta na jedan grub i ponižavajući način, iako su desetine rezolucija i posredničkih akcija pokušale prisiliti Sadama da povuče svoju vojsku iz Kuvajta. čak mu se nudilo više milijardi dolara. Sadamov režim je nakon toga doživio međunarodne sankcije, oštre koliko je i njegov režim bio oštar i grub. Irak je bio pod sankcijama i nadzorom što je imalo negativan utjecaj na razvoj zemlje, ali ne na njegov režim. Čak je i sam Sadam govorio da narod trpi te sankcije, ne on, jer kao predsjednik on može da posjeduje sve. Tragikomično, zar ne!?

Sadam i pored sankcija, kazni i poniženja nije mijenjao svoj rječnik, i dalje je prijetio Kuvajtu, Iranu, zapada, i tako redom. Na kraju se našlo nekakav izgovor u oružju za masovno uništenje, da bi Bush mlađi poveo rat, direktno protiv Sadamovog režima.

Ogromna i iskusna iračka vojska nestala preko noći

Tako su 9. aprila 2003. godine kopnene snage SAD krenule iz pravca Kuvajta, a zrakom iz Sjevernog Iraka (bio je već tada pod kontrolom Kurda, a za tri sedmice već su Amerikanci bili u Bagdadu. Sadam koji je prijetio i najavljavao krvav otpor nestao je istog dana, a njegova vojska bez komande sama se povukla. Svako je uzeo svoje i otišao kući. Amrikanci koji su vidjeli u Iračkoj vojsci veliki izazov u regiji bila su najsretniji takvim raspletom. Do danas se ne zna zašto je ta ogromna i iskusna vojska nestala bukvalno preko noći. Da li je bila namjera da se povuku i nastave s nekakvim gerilskim ratom ili je bila izdaja, ili je nastao kaos, ili nešto treće što mi još ne znamo. Čini se da to nije bio slučajan potez.

Amerikanci su po savjetima svojih prijatelja u Izraelu i među Iračkom, tada opozicijom, tražili i formalno rasformiranje iračke vojske i policije, što se vratilo kao boomerang, to je povijesna greška.

Kasniji tok događaja već je poznat i svakodnevno smo svjedoci krvavih događaja-

Iračka politička elita pokazalo se nesposobna i međusobno neorganizirano djeluje. Nacionalne i vjerske razlike su postale i povod za veće sukobe i krvavi obračun zemalja u kaosu već u građanskom ratu htjeli su priznati ili ne.

Što dalje?

Postoje određeni uvjeti pod kojima bi se ova oštra kriza moglo riješiti:

1. Rješavanje palestinskog pitanje kao najslabije točke i najosjetljivije teme svih Arapa i Muslimana.
2. Graditi RAVNOPRAVAN odnos između Istoka i Zapada
3. Gospodarska suradnja i OBOSTRANA OTVORENOST tržišta i razmjena dobara.
4. Razviti sistem komunikacija, medija, NGO-a, koji mogu igrati ključnu ulogu.
- 5-. Razviti ulogu i mehanizme UN-a, da bi moglo biti JEDINO mjesto rješavanja svjetskih problema - povećati broj stalnih članica, pojačati mehanizam djelovanja
6. Pojačati GLOBALNI sistem sigurnosti kroz mehanizme UN-a.